

Castelul Kronborg se află pe marginea strâmtorii Øresund, care desparte Danemarca de Suedia

Ceva e vesel în Danemarca. Pe străduțele pietruite din orașul danez Helsingør, cunoscut în engleză drept „Elsinor“, turiștii se pierd într-o mare de actori în costume brodate, cu aer medieval. Nicăieri nu vei vedea atâția Hamleți și atâtea Ofelii precum în jurul castelului Kronborg, din Helsingør, între zilele de 4 și 8 august. Festivalul de Teatru Stradal adună, în fiecare an, câteva mii de turiști. Pentru majoritatea, castelul Kronborg înseamnă un singur lucru: cetatea lui Hamlet.

VARĂ CU JUDE LAW. Douăzeci de grade, cer senin și o briză sărată, cu miros de mare, care îți invadează nările – așa arată luna august în orașul lui Hamlet. Deși personajul a trăit doar în imaginația lui William Shakespeare, pentru cei 200.000 de turiști care bat, anual, străduțele pietruite ale orașului, „Prințul Danemarcei“ este cel mai de văzător al Helsingørului. Nimic surprinzător, având în vedere că Marele Will a surprins până aproape de per-

Weekend cu Hamlet și Ofelia

Evadează din arșița lunii august, într-o oază de răcoare: Elsinor, orașul care l-a inspirat pe Shakespeare să scrie „Hamlet“. Dacă te grăbești, poți să-l întâlnești chiar pe Hamlet... alias actorul Jude Law. De Diana-Florina Cosmin

fecțiune misterul vechiului castel medieval, scufundat în faimoasele cețuri scandinave și bătut de vântul aspru al Mării Baltice. Suficient cât să aprindă imaginația turiștilor, chiar și după 400 de ani. După terminarea festivalului de teatru stradal, între 25 și 30 august, câte o trupă de teatru celebră este invitată să pună în scenă „Hamlet“ chiar în

interiorul castelului Kronborg. În acest an, invitată de onoare este celebra trupă londoneză Donmar Warehouse, cu nimeni altul decât popularul actor de cinema Jude Law în rolul lui Hamlet. Cu un asemenea „cap de afiș“, ia-ți din timp biletul de avion pentru Copenhaga. Din capitală, Helsingør se află la mai puțin de 50 de kilometri distanță,

pe buza strâmtorii Øresund, care desparte Danemarca de Suedia. În numai douăzeci de minute, un feribot te poate duce pe latura suedeză a strâmtorii, în Helsingborg, un orașel ce pare reflexia „în oglindă” a Helsingørului. Suedezii trec adesea strâmtoarea, dar nu de dragul lui Hamlet, ci pentru că băutura și mâncarea sunt mai ieftine pe partea daneză.

Castelul Kronborg face parte din patrimoniul UNESCO și se numără printre cele mai frumoase castele în stil Renaissance din Europa. Se află la o aruncătură de băț de gara din Helsingør, dar, ca orice fostă cetate de apărare, privește „de sus” restul orașului, fiind ridicat pe un deal. Pe locul unei vechi fortărețe din 1420, regele danez Frederic al II-lea a ridicat, în secolul XVI, un castel cu tavane pictate, pardoseli din marmură și tapițerii făcute de marii maeștri ai vremii. Au trecut aproape șase secole, dar interioarele îți vor aminti de vremurile de glorie de odinioară. Piesa de rezistență este Sala de Bal, cea mai mare din Scandinavia, cu lungimea de 62 de metri și lățimea de 11 metri. Cândva, tapițeriile celebre ale olandezului Hans Knieper, făcute special pentru regele Frederic al II-lea, atârnavau în Sala de Bal. În prezent, dintre cele 14 tapițerii care au trecut proba timpului, șapte se află încă la castel. În holul de la Kronborg, poți admira cu proprii ochi adevărate capodopere, cusute pe pânză acum cinci sute de ani.

PÂINE ȘI... HAMLET. Dacă Hamlet ar fi trăit în zilele noastre, ar fi trebuit să scoată din buzunar cel puțin câteva sute de coroane daneze pentru a o invita la un prânz pe Ofelia. Oferta gastronomică daneză nu este, oricum, foarte vastă. Cea mai importantă contribuție a Danemarcei la bucătăria lumii o reprezintă „Smorebrod”, sendvișul făcut dintr-o singură felie de pâine, în varianta tradițională, unsă cu paté și presărată cu... zahăr. Popularitatea acestei gustări a scăzut de-a lungul vremii, dar în orașele mici încă se păstrează, așa că ar merita să arunci un ochi la meniul restaurantelor din Helsingør. Cu atât mai mult cu cât, susțin danezii, „asamblarea” unui „Smorebrod” poate fi o adevărată artă! Nici Danemarca și nici „vecina” Suedia nu au adoptat moneda unică europeană, așa că va trebui să te obișnuiești și cu coroanele, care îți vor aluneca pe nesimțite printre degete. Un leu echivalează cu 1,75 coroane daneze și, respectiv, cu 2,62

Castelul are 200.000 de vizitatori pe an

de coroane suedeze. Călătorii în Helsingør sunt, însă, norocoși. Orașul este mic, iar prețurile sunt mai puțin piperate decât în Copenhaga. Nu te aștepta ca Helsingørul să fie un „altar” dedicat lui Hamlet. Obiectele pe care le găsești în magazinele de suveniruri se înscriu în limita bunului gust. Fără mantii negre, „pocale cu otravă” stilizate sau cranii din plastic colorat!

HAMLET, PRINȚUL DANEMARCEI

Cea mai cunoscută tragedie din literatură universală.

POVESTEA: Hamlet, prințul Danemarcei, caută să se răzbune pe unchiul său, Claudius, care i-a ucis tatăl, pe regele Hamlet și s-a căsătorit cu mama sa, regina Gertrude. După ce Hamlet îl ucide, din greșeală, pe Polonius, tatăl iubitei sale Ofelia, aceasta înnebunește și, în cele din urmă, se sinucide.

CÂND: Lucrarea lui Shakespeare, scrisă între 1599 și 1601, se bazează pe o legendă daneză, veche de 800 de ani, a prințului Hamlet al Danemarcei. La 300 de ani de la scrierea piesei, în 1937, a avut loc prima reprezentație la castelul Kronborg, cu Laurence Olivier în rolul lui Hamlet și Vivien Leigh în cel al Ofeliei.

REPLICI CELEBRE:

» „Ceva e putred în Danemarca” – replica ofițerului Marcellus, când se întâlnește cu fantoma tatălui lui Hamlet. Replica originală este „Ceva e putred în statul Danemarcei”, o ironie subtilă la adresa monarhiei din piesă (faptul că problemele oricărei țări încep de la „cap”).

» „A fi sau a nu fi, aceasta-i întrebarea...” – replică rostită de Hamlet. Reflectă zbulciumul său interior, între durerea vieții și teama de moarte și de ceea ce urmează după ea.

» „A fost un om!” – replică rostită de Hamlet, la moartea tatălui său. Se folosește în prezent pentru a aprecia caracterul nobil al unei persoane.

Scena duelului dintre Hamlet și Laertes, în Sala de Bal

Cel mai comod mijloc de a vizita orașul este... pe bicicletă! Închiriaza una și explorează atât împrejurimile castelului Kronborg, cât și micile „comori” medievale ascunse: Biserica Sf. Maria și Mănăstirea carmelită. Poți ajunge și la palatul și parcul Marienlyst, făcute în stil Ludovic al XVI-lea. Picturile și creațiile din argint, aparținând meșterilor medievali ai Helsingørului, se păstrează până în ziua de azi în interiorul palatului. Nu ai cum să te rătăcești, în acest orașel, și, chiar dacă te pierzi pe străduțele din piatră cubică, localnicii te vor îndruma cu plăcere. Deși s-a încetățenit clișeul conform căruia popoarele nordice au firi „reci”, în ton cu clima zonei în care s-au născut, danezii sunt calzi și foarte prietenoși. Majoritatea vorbesc bine limba engleză, deci în „orașul lui Hamlet” nu vei fi nevoit să ceri informații prin „limba buclucului”. Cea mai interesantă particularitate a lor, pe care o vei regăsi din plin la locuitorii Helsingørului, se reflectă în așa-numita „lege a lui Jante”. Paternitatea ideii îi aparține scriitorului Aksel Sandemose, care, în 1936, descria într-una dintre cărțile sale un orașel tradițional danez, botezat Jante, ai cărui locuitori respectă un set precis de reguli ale buneii cuviințe. De-a lungul vremii, acestea au devenit un simbol al mentalității poporului danez, care ține mai presus de orice la cinste și corectitudine.

„Legea” este simplă: nu te considera superior nimănui, nu privi pe nimeni de sus și nu avea îndrăzneala de a lua pe nimeni în răs. Fii, așadar, respectuos și relaxat, mai ales că un alt principiu călăuzitor al danezilor este „hygge”. Intraductibil în română, „hygge” desemnează o stare de bine și un sentiment de bunăstare și confort. Sună foarte „zen” și pare inspirat din filozofia orientale, dar dacă îi privești pe helsingorezi cu mai multă atenție, îți vei da seama că funcționează. După doar trei zile petrecute în liniștea misterioasă a orașului de baștină al lui Hamlet, fii sigur că și tu vei pleca acasă măcar un pic mai „hygge”. **F**